

Til nr. 44

Bestemmelsen indeholder en adgang for tilsynsmyndigheden til administrativt, dvs. uden forudgående dom, at udføre et meddelt påbud på den forpligtedes regning, når påbud ikke inden fristens udløb er efterkommet. Bestemmelsen skal kun gælde skilte, der er opstillet i det åbne land i strid med § 21 om forbud mod opstilling af reklameskilte i det åbne land.

Forslaget har til formål at sikre en mere effektiv håndhævelse af forbuddet, herunder sikre at omkostningerne til håndhævelse står i rimeligt forhold til værdien af sagens genstand eller indgrebets intensitet. Langt de fleste påbud om berigtigelse af ulovlige skilte kan påklages til Naturklagenævnet.

En eventuel opstramning af reglerne om håndhævelse indgik i drøftelserne i Folketinget af B 174 (FT 2000-01, Tillæg A, s. 6871) og i den senere opfølgning på Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalgs beretning af 26. september 2001 (FT 2000-01, Tillæg B, s. 1985) om lempeligere adgang til skiltning i det åbne land.

Amtsrådsforeningen har til brug for Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalgs møde om opfølgningen på B 174 i et notat om håndhævelsen peget på, at en effektiv håndhævelse af reglerne i naturbeskyttelsesloven om skilte indebærer et ressourceforbrug, herunder hos politi og domstole, der ikke altid står i rimeligt forhold til sagens genstand (et mindre skilt).

Af notatet fremgår bl.a.: »Generelt omkring lovløshedsprocedurerne gælder, at i en del sager må politiet/domstolene inddrages for at få påbud efterkommet i form af fjernelse af et ulovligt opsat skilt. Amterne har ikke mulighed for at gå ind på et privat areal og fjerne et skilt. Sådanne sager kan ofte få et langvarigt forløb, når politiet nødvendigvis må prioritere deres ressourcer. Små skilte på marker, der reklamerer for salg af jordbær, juletræer m.v. påtales normalt ikke, bl.a. på grund af, at ressourceindsatsen ikke står mål med den korte tid, skiltene er opsat. Større ulovligt placerede skilte om salg af æg, Bed & Breakfast m.v., der er opstillet det meste af året, kræves dog normalt fjernet.«

Inddragelse af politi/anklagemyndighed og domstole er således ofte nødvendigt i forbindelse med håndhævelse af naturbeskyttelsesloven og gennemtvungelse af efterkommelsen af et påbud. Det gælder både, hvis overtrædelsen skal føre til straf (bøde), og hvis der skal foretages en selvhjælpshandling.

En selvhjælpshandling efter naturbeskyttelseslovens § 74 kan i dag kun gennemføres efter inddragelse af både amt, politi/anklagemyndighed og domstolene. Kun hvor det ulovlige forhold frembyder fare for op-

retholdelsen af et efter loven beskyttet område, kan tilsynsmyndigheden foretage en selvhjælpshandling uden forudgående dom og tvangsbøder.

Adgangen til at foretage en selvhjælpshandling er anderledes på miljøbeskyttelseslovens område, hvor tilsynsmyndigheden efter miljøbeskyttelseslovens § 69 kan foretage en selvhjælpshandling på ejers (adressats) regning, når fristen for efterkommelse af et påbud er udløbet og påbud ikke efterkommet. Myndigheden lægger ud for udgifter til selvhjælpshandlingen og har udpanningsret for sine udgifter.

At der er forskel på adgangen til at foretage selvhjælpshandlinger efter de to love skyldes det grundlæggende foreningsafværgende formål, som miljøbeskyttelsesloven og afgørelser efter loven tjener. Der er derimod ikke en sådan risiko, når der er tale om et ulovligt skilt, medmindre det er til fare for trafikikkerheden. I så tilfælde vil skiltet kunne fjernes.

For at effektivisere og lette adgangen til at håndhæve reglerne om skiltning i det åbne land foreslås en ændring af naturbeskyttelseslovens hjemmel i § 74 for tilsynsmyndigheden til at foretage en selvhjælpshandling, dvs. at tilsynsmyndigheden foretager det fornødne til påbuddets efterkommelse på adressatens regning, når fristen i en afgørelse er overskredet.

Forslaget har navnlig til formål at styrke muligheden for at fjerne ulovligt opstillede større, ofte fabriksfremstillede skilte, der påvirker oplevelsen af landskabet. Sådanne skilte er ofte opstillet flere hundrede meter før en virksomhed, der er beliggende ved vejen, eller de er meget store og opstillet, så de ønskes set fra motorvejen. Sådanne, ofte meget dominerende skilte, kan – uanset at amtet rent faktisk træffer afgørelser og gennemfører en håndhævelsessag ved domstolene – stå i mange år, mens sagen verserer til skade for landskabet og den almindelige retsbevidsthed.

Kravet i § 74 om forudgående dom og tvangsbøder tjener et retssikkerhedsmæssigt formål. Dette er velbegrundet, når der er tale om at fjerne eksempelvis en ulovlig bygning eller andre anlæg, der har en vis eller måske stor værdi. Dette hensyn gælder ikke i forbindelse med fjernelse af et skilt.

Forslaget vurderes derfor ikke at ville indebære retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, set i forhold til indgrebets relativt ringe intensitet (værdien af et skilt) og det formål, ændringen tjener. Reglerne er relativt klare og enkle, afgørelser kan normalt prøves i Naturklagenævnet, dvs. ved et uafhængigt domstolslignende organ, og endelig sker selvhjælpshandlinger på myndighedens ansvar, dvs. en forkert vurdering kan føre til erstatningsansvar for det offentlige. Med